

21 Grams AB
Lumaparksvägen 9
Box 43
121 25 Stockholm

Påstått konkurrensproblem – sorteringsprogram för postsändningar

Konkurrensverkets beslut

Konkurrensverket kommer inte att utreda saken ytterligare.

Ärendet

Klagomålet

Vid ett möte i augusti 2014 med 21 Grams AB (21 Grams) fick Konkurrensverket information om att PostNord Sverige AB (Postnord) och Bring Citymail Sweden AB (Bring) tillsammans tagit fram en mjukvara som kunder kan använda för sortering av postsändningar mellan Postnord och Bring (Sorteringsprogrammet). Vid mötet uppgav 21 Grams följande. Till skillnad från konkurrenternas motsvarande programvaror, däribland 21 Grams programvaror, erbjuds Sorteringsprogrammet kostnadsfritt. Vidare är Sorteringsprogrammet programmerat så att alla försändelser inom Brings utdelningsområde, fördelas till Bring medan resten fördelas till Postnord. Postnords och Brings konkurrent Morgontidig Distribution KB (MTD) finns inte med som ett alternativ i Sorteringsprogrammet. 21 Grams ställde sig frågande till om Postnords och Brings samverkan där de erbjuder en tjänst som driver såväl utvecklings- som underhållskostnader gratis och som fördelar brevvolymerna dem emellan, är förenlig med konkurrenslagen (2008:579), KL.

21 Grams har vidare gjort gällande, bland annat i en e-post som inkom till Konkurrensverket den 4 september 2014, att Postnord och Bring genom Sorteringsprogrammet delar vital information om varandras respektive kunder, kundernas köpbeteenden och regler för sorteringsrabatter.

Konkurrensverkets utredning

Konkurrensverket utredning har avsett frågan om Sorteringsprogrammet strider mot förbudet i artikel 101, fördraget om den Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) och/eller 2 kap. 1 § KL om konkurrensbegränsande samarbete mellan konkurrenter.

Adress 103 85 Stockholm
Besöksadress Torsgatan 11
Telefon 08-700 16 00
Fax 08-24 55 43
konkurrensverket@kkv.se

Konkurrensverket har genomfört ett antal utredningsåtgärder inom ramen för ärendet. Bland annat har Konkurrensverket inhämtat information om Sorteringsprogrammet från Postnord respektive Bring, hållit förhör med ett antal anställda hos Postnord respektive Bring som varit involverade i framtagandet av Sorteringsprogrammet samt fått demonstrationer av hur Sorteringsprogrammet fungerar. Konkurrensverket har vidare haft kontakter med Post- och telestyrelsen samt ett antal olika kategorier av marknadsaktörer, däribland postkunder och postproducenter.

Relevanta omständigheter

Postnord och Bring är de två största aktörerna på marknaden för sändningar, vilken är en av två huvudsakliga delmarknader på den svenska postmarknaden. Sedan några år tillbaka möter Postnord och Bring konkurrens från MTD, som har en liten volymmässig marknadsandel.¹

Volymmässigt motsvarar marknaden för sändningar nästan 79 procent av den totala postmarknaden.²

Postnord är den enda av aktörerna på marknaden för sändningar som når Sveriges samtliga adressater med sin utdelningstjänst, dvs. är den enda som kan erbjuda kunderna rikstäckande utdelning. Bring erbjuder utdelning i Stockholmsregionen och Mälardalen i vid bemärkelse, stora delar av Västsverige, västra Skåne samt Gotland vilket motsvarar ca 54 procent av Sveriges samtliga adressater.³

Med sändningar avses serier av försändelser med samma format och vikt som vanligtvis produceras industriellt med hjälp av datorstöd och som lämnas in till postoperatören vid ett och samma tillfälle. Framställning av sändningar går oftast till så att en postkund förser en postproducent (ett tryckeri, bokbinderi eller liknande) med en eller flera filer som postkunden önskar att postproducenten ska trycka till fysiska försändelser, samt filer med postkundens adresslistor till mottagarna av försändelserna (postkundens kunder, medlemmar eller liknande). Postproducenten trycker sedan försändelserna och ser i samband med tryckningen till att även adressfilerna sorteras och att mottagarnas adresser trycks i rätt ordning på försändelserna. Därefter packas försändelserna i enlighet med postdistributörens/postdistributörernas packningsanvisningar och lämnas vidare till postdistributörerna för utdelning.

¹ Svensk Postmarknad 2015, PTS-ER-2015:3, s. 26

² A.a., s. 25

³ A.a., s. 26

Avseende sändningar som försorterats i enlighet med Postnords respektive Brings respektive sorteringsvillkor innan de lämnas in till Postnord respektive Bring för utdelning erbjuder Postnord och Bring en sorteringsrabatt.

Sorteringsprogrammet innehåller Postnords och Brings respektive sorteringsvillkor för sändningar. Om postproducenter sorterar sändningar genom Sorteringsprogrammet, packar sändningarna i enlighet med Sorteringsprogrammets instruktioner och lämnar in sändningarna till de postinlämningsställen och på det sätt Sorteringsprogrammet anvisar, kvalificerar sändningarna sig således för erhållande av sorteringsrabatt hos Postnord respektive Bring. Sorteringsprogrammet innehåller inte MTD:s sorteringsvillkor.

Utöver att sortera sändningar i enlighet med Postnords och Brings sorteringsvillkor och ge instruktioner om packning och inlämning, innehåller Sorteringsprogrammet en funktion genom vilken postproducenterna kan urskilja adressaterna inom Brings utdelningsområde från de som ligger utanför och således måste delas ut av Postnord. Därefter får postproducenten sortera filen innehållande adressaterna inom Brings utdelningsområde i enlighet med Brings sorteringsvillkor, och filen med adressaterna utom Brings utdelningsområde i enlighet med Postnords sorteringsvillkor.

Sorteringsprogrammet innehåller även en funktion enligt vilken produktionsrapporter genereras efter att postproducenten har sorterat sändningarna i enlighet med Postnords respektive Brings sorteringsvillkor och, i förekommande fall, fördelat adressaterna mellan Postnord och Bring.

Skäl för beslutet

Förbudet i artikel 101 FEUF och 2 kap. 1 § KL omfattar bland annat avtal eller samordnade förfaranden mellan konkurrenter som rör uppdelning av marknader eller utestängande av en eller flera andra konkurrenter från marknaden. Även informationsutbyten mellan konkurrenter avseende t.ex. volymer eller priser kan omfattas av förbudet i artikel 101 FEUF och 2 kap. 1 § KL.

Det har under utredningen framkommit att Sorteringsprogrammet endast används för sortering av en begränsad andel av det totala antalet sändningar på marknaden.

Det har även framkommit att fördelningen av volymer mellan Bring och Postnord för majoriteten av de postkunder som har avtal med både Postnord och Bring inte påverkas av om Sorteringsprogrammet används eller inte.

Vidare har det framkommit att Sorteringsprogrammet inte innehåller några uppgifter om Postnords respektive Brings priser eller enskilda kunder, att Postnords respektive Brings sorteringsvillkor finns offentligt tillgängliga på respektive före-

tags webbplatser och att de produktionsrapporter över sändningar som genereras i Sorteringsprogrammet stannar hos postproducenterna eller postkunderna.

Både Postnord och Bring har anfört att Sorteringsprogrammet är öppet och att om någon annan postoperatör som har egna sorteringskrav vill ansluta sig till Sorteringsprogrammet, så ska operatören få göra det på icke-diskriminerande villkor.

Konkurrensverket bedömer i varje enskilt fall om den fråga som anmäls ska granskas närmare. Detta sker med utgångspunkt i myndighetens prioriteringspolicy. Vid prioriteringen väger Konkurrensverket in hur allvarligt problemet eller företeelsen är, hur viktigt det är att få ett vägledande avgörande samt om någon annan myndighet eller aktör är bättre lämpad att agera i frågan. I bedömningen vägs även in Konkurrensverkets förutsättningar att effektivt utreda och ingripa mot problem.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan finner Konkurrensverket vid en samlad bedömning inte skäl att vidare utreda huruvida Sorteringsprogrammet överträder förbudet i artikel 101 FEUF och/eller 2 kap. 1 § KL.

Konkurrensverkets beslut att inte utreda saken vidare innebär inte ett ställningstagande till om förfarandet strider mot konkurrensreglerna.

Särskild talan

Konkurrensverkets beslut att inte utreda det påtalade konkurrensproblemet ytterligare kan inte överklagas. Detta följer av 7 kap. 1 § KL.

De företag som berörs av förfarandet kan däremot på egen hand väcka talan vid domstol för att få saken prövad enligt 3 kap. 2 § KL.

Särskild talan om förbud mot konkurrensbegränsande samarbete mellan företag enligt artikel 101 FEUF och/eller 2 kap. 1 § KL väcks genom ansökan om stämning vid Marknadsdomstolen.

Detta beslut har fattats av Göran Karreskog. Föredragande har varit Ida Blomqvist.

Göran Karreskog

Ida Blomqvist

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats

Kopia till:

PostNord Group AB, Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB, advokaten Johan Carle
PostNord Sverige AB
Bring Citymail Sweden AB